

هر صورت چون مهره های سیاه پنجاه و هفت عدد و اکثریت است و کالت ایشان رد شده راجع بوکالت آقای بنان السلطان سه نفر از آقایان نظم الملك و شیخ العرافین زاده و داور تقاضا کرده اند که از دستور امروز خارج شود (صحيح است) از قراری که حالا اطلاع داده اند یعنی نیم ساعت قبل گفتند يك جمعیتی بیایند بمجلس و يك اظهاراتی دارند بنده هم گفته بودم چون مجلس شورای ملی مشغول بشوراست بایشان بگویند در خارج مجلس باشند تا موقعی که تنفس شد بیایند و اگر مطالبی دارند اظهار نمایند علی ای-آنها آمده اند و چون مجلس هم مشغول شور است و نباید این مسئله سابقه شود که در موقعی که مجلس مشغول بشوراست در خارج هم جمعیتی بیایند و مشغول نطق بشوند لذا من بآنها اعلام خواهم داد نطق را موقوف کنند اگر مطالبی دارند بهیئت رئیس بگویند و هیئت رئیس هم عرض آقایان برسانند بالفعل چون چیزی در دستور موجود نیست جلسه را ختم میکنیم فردا صبح سه ساعت بظهر مانده اگر اسباب زحمت نباشد تشریف بیاورند که جلسه خصوصی باید بشود و اگر رایورنی برای عصر حاضر بود بعد عرض خواهم کرد ولی بقدر دوسه ساعت کار گویا حاضر نباشد حالا جلسه را ختم می کنیم.

مجلس يك ربع ساعت قبل از غروب ختم شد

رئیس موقت مجلس شورای ملی - مؤتمن الملك جلسه (۵)

صورت مشروح مجلس یوم دوشنبه ۲۷ برج حوت ۱۳۰۲ مطابق ۱۱ شهر شعبان ۱۳۴۲

مجلس يك ساعت و ۴ دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید (صورت جلسه یوم شنبه ۲۵ حوت را آقای سرکشیک زاده قرائت نمودند)

رئیس - نسبت بصورت جلسه ایرادی دارید یا خیر؟ (گفته شد خیر)

رئیس - دستور امروز بقیه راپرت های شعبات است. بدو نمایندگان آقای فتح الله میرزا از سراب و گرمروید مطرح است آقای حائری زاده در جلسه گذشته مخالفت کردند ولی حالا شرحی نوشتند که بعرض آقایان میرسد (آقای اعتبار الدوله مشروحه آقای حائری زاده را بشرح ذیل قرائت نمودند)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی راجع بمخالفت بنده باعتبار نامه شاهزاده فتح الله میرزا چون مدارک مخالفت در دست رس این چندروزه نبوده لهذا از مخالفت

منطقی خود صرف نظر میکنم و به رأی مجلس واگذار میکنم

رئیس - بس باید رأی گرفته شود رأی میگیریم بوکالت شاهزاده فتح الله میرزا از سراب و گرمروید آقایانی که بوکالت ایشان را تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد. نسبت با آقای بنان السلطان جمعی از نمایندگان تقاضا کرده اند از دستور امروز خارج شود مخالفی ندارد؟ (یک نفر از نمایندگان - خیر)

رئیس - نمایندگان آقای آشتیانی مطرح است. مخالف گویا آقای تدین بوده اند

تدین - بنده تقاضا میکنم که اگر راپرت دیگری است و آقایان موافق باشند مطرح شود و راپرت راجع بایشان بعد مطرح شود والا حالا عرایضم را عرض کنم.

(بعضی گفتند - حالا مطرح شود)

رئیس (خطاب به آقای تدین) اگر مخالفتی دارید بفرمائید

تدین - طرز انتخابات طهران و جریاناتش تصور میکنم بر احدی پوشیده و مخفی نباشد و شکایاتی که در آن تاریخ از طرف عده زیادی اظهار میشد و در جریان آن تاریخ مطرح بود که نمرات جراید الان در دست است و متجاوز از سیصد چهار صد نمره روزنامه مختلف الان موجود است که در تمام آنها شکایات راجعه بسوه جریان انتخابات طهران عنوان شده است ولی برای اینکه حتی الامکان مایل نیستم که يك مذاکرانی در این مجلس بکنم مگر در موقع ضرورت عجالاً در شرح دادن ترتیب و جریان انتخابات طهران و توابع و آن اتفاقاتی که افتاده است خود داری میکنم و این را هم اینجا عرض میکنم که سوه جریان انتخابات شامل دوازده نفر نمایندگان طهران نیست. اشخاصی منتخب هستند که دارای يك وجهه عمومی و يك آراه طبعی هستند البته غرضم اینها نیستند و آن آقایان را محتاج هم نمیدانم اسم ببرم و البته همه آقایان خوب میشناسند ولی برای اینکه باز سوه تفاهمی تولید نشود عرض میکنم از قبیل آقای مشیر الدوله آقای رئیس محترم مجلس و آقای مصدق السلطنه و آقای مستوفی الممالک و بالاخره بنده مخالفتم با ۴ نفر از نمایندگان طهران که مشترك اند در يك موضوع خواهد بود و مربوط باین آقایانی که آراء طبیعی داشته اند نخواهد بود.

بنابراین نمی خواهم بطور تفصیل وارد در بیان سوه جریان انتخابات طهران شوم و اگر مقتضی شد البته عرض خواهم کرد باین جهت عرض میکنم که این راپرت نماینده کی آقای آشتیانی از آن شبهه که

صادر شده است تمام دوسیه های متعلق بامر انتخابات در آن شبهه نبوده بکنم از آن دوسیه هائی که خیلی مهم است و طرف گفتگو است دوسیه لواسانات است و کن و سولقان هم در درجه دوم و حتی بقدری دوسیه لواسانات و کن و سولقان طرف اهمیت بوده است که ارجاع آن بعدله و جلب اشخاص و دوسیه های استثنائی در عدلیه تهیه شده است.

بنابراین بنده بکنفر عضو هشتم در این جا و حق دارم که ببینم دوسیه لواسانات و وضعیتش چیست؟

و همچنین سایر دوسیه هائی که مرتبط باین امر است و آنچه که بنده اطلاع دارم دوسیه لواسانات فعلاً در مجلس نیست بنابراین بنده بهمین قدر اکتفا میکنم و نمیخواهم وارد شوم در بیان يك مطالبی و پیشنهاد میکنم که این راپرت برگردد بایهمان شعبه پایک کمیسیون و دوسیه کن و سولقان و سایر دوسیه های مرتبط باین قضیه خواسته شود بمجلس و حقیقتاً رسیدگی شود و اگر چنانچه قضیه مخدوش بود که بعقیده آقای مدرس که دیروز اظهار کردند البته خود ایشان و سایرین هم موافقت کرده بیک دوسیه مخدوش نمی شود رأی دادو اگر نبود چه بهتر از این تارفع این شبهه از عموم بشود و بایک نزاکت و آبرومندی ما ها همه مان رأی بدیم باعتبار نامه آقای آشتیانی اگر این تقاضای بنده را آقایان قبول میکنند بنده اکتفا میکنم و اگر قبول نمیکنند بنده حاضر م عرایض خودم را بطور مفصل عرض کنم.

رئیس - آقای دست غیب (اجازه) دست غیب موافقم.

رئیس - پیشنهاد شده است که از دستور امروز خارج شود بر مذاکرات حق تقدم دارد. (بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - پیشنهاد میکنم که راپرت راجع بنمایندگی آقای میرزا هاشم بکمیسیون تحقیق ارجاع شود تا پس از رسیدگی تانیاً راپرت نمایندگی ایشان بمجلس تقدیم گردد. (تدین)

رئیس - مذاکره که می شود در باب این پیش نهاد باید بشود. آقای دست غیب (اجازه) دست غیب بنده موافقم با اصل راپرت و در باب پیشنهاد عرضی ندارم.

رئیس (خطاب با آقای مدرس) نسبت باین پیشنهاد توضیحی دارید

مدرس - بلی

رئیس - بفرمائید

مدرس - عرض می شود چون من خودم هم یکی از نمایندگان طهران هستم باین جهت مناسب نبود که بنده صحبت بدارم لکن دیگر (الضرورات تبیح المحظورات) بکوقت مسئله اشکال تراشی است. بسیار

خوب فرمودند که در روزنامه ها خیلی اشکالات و شبهات اینها هست البته میدانید که انتخابات همه اطراف دارد. طرف دارد. دوست دارم عرض دارد. همه جور هست. و قطعاً خیلی کم اتفاق می افتد که در باب انتخابات يك جا اشکالات و شبهات حق یا غیر در روزنامه جات و غیر روزنامه جات نشود این مسئله را بنده انکار ندارم لیکن بنده عرض میکنم که در آنوقت خیلی از آقایان مستحضر اند که دولت وقت باما نبود من نمیگویم برضد ما بودند.

لکن دولت وقت باما نبود که بفرمایند به واسطه اینکه دولت باماده بوده است بعضی عملیات شده باشد که از طریق جریان قانونی يك قدری خارج شده باشد.

مسئله دوسیه لواسانات را هم که می- مایند بر فرض ما تصدیق کنیم که يك شبهه ای داشته باشد باز بطلی بمن و آقای آشتیانی و امثال اینها ندارد و رأی هم در لواسانات نداریم يك رأی بنده دارم و آقایان يك جزئی که اگر آنها را الغاء بکنید باز هم اکثریت شش و هفت را دارند و اینکه فرمودند به کمیسیون تحقیق رجوع شود اگر بنا شود انتخابات طهران بکمیسیون تحقیق رجوع شود خوب است بفرمایند کدام دوسیه است که نباید بکمیسیون تحقیق رجوع شود لهذا بیاناتیکه فرمودند بنده این بیانات را هیچ دلیلی برایش ندیدم و تقاضایم این است که رأی گرفته شود هیچ هم از دستور خارج نشود دیگر رأی بمجلس است

رئیس - آقای آقا سید یعقوب هم باین پیشنهاد مخالفند؟

آقا سید یعقوب - بنده موافقم اجازه میفرمائید توضیحات خود را بدهم

رئیس - راپرت با پیشنهاد آقا سید یعقوب - باین پیشنهاد

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - بنده مقتضی است که در شعبه سوم عضویت دارم و دوسیه انتخابات طهران هم که در شعبه سوم هست و از طرف شعبه سوم يك پیشنهادی بمقام محترم ریاست شده بود که راجع بانخابات طهران از هر شعبه دو نفر معین شوند که در واقع با اتفاق این راپرت تمام شود.

شعبه سوم هم معین کردند و اینکه آقای تدین در آن پیشنهادی که تقدیم کردند کمیسیون تحقیق نوشته اند خواستم عرض کنم هنوز کمیسیون تحقیق از طرف مجلس معین نشده است ولی شعب هم نمایندگان خود را معین کردند و این طریق هم با آن سرعت جریانی که آقای مدرس در نظر دارند مناقات ندارد.

آقای تدین هم اساساً مخالفت ندارند و اینکه میفرمایند برای حاضر کردن آن دو دوسیه است در مجلس و این مطلب دیگر است نه برای خاطر اینکه آقای آشتیانی در دوسیه لواسانات رأی دارند باینکه رأی دولتی برای

اینکه دو سیه انتخابات باید تمام باشد در تکمیل پیشنهاد آقای تدین بنده تقاضا میکنم همانطور که شعبه سوم تقاضا کرده بود و از سه شعبه هم نماینده معین شده است ممکن هم هست همین امروز بنشینند و این مسئله را خاتمه بدهند.

رئیس - آقای حاج میرزا سید عبدالوهاب مخالفید

حاج سید عبدالوهاب - بلی

رئیس - آقای تدین موافقت

تدین - بنده خودم پیشنهاد داده ام

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - آقای تدین فرمودند دوسیه لواسانات خراب است و بعد از آنکه آقای آقا سید یعقوب توضیح دادند که در دوسیه لواسانات آقای آشتیانی آقا میرزا رای نداشته اند دیگر علتی برای تأخیرش دیده نمیشود بنابراین خوب است الآن رأی گرفته شود و تکلیفش معین شود.

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده همانطور که عرض کردم حتی الامکان مایل نیستم که يك مطالبی را اظهار کنم که آن مطالب کاملاً مبتنی بر يك شواهد و ادله ای است که در نظر بنده معلوم است.

بنده عرض میکنم حق دارم بکنفر نماینده که هستم به بینم دوسیه متعلق بامر انتخابات را یا خیر؟

بنده خواستم به بینم دوسیه لواسانات نبود در مجلس اگر مجلس میخواهد این حقرا از من سلب کند امر دیگری است به اینجهت بنده پیشنهاد کردم که ارجاع به کمیسیون شود تا در آنجا رسیدگی بشود برای اینکه يك جواب مقنع و ساکت کننده بعموم معترضین و اشخاصی که در آن تاریخ شکایت کرده اند داده شود باز هم عرض میکنم که مایل نیستم در آنجا بعضی مسائل را بگویم ولی آقایان اگر البته مایل هستند که اولاً حق بنده را سلب بکنند و ثانیاً اگر بخواهند بنده مطالب را اینجا پشت تریبون عرض کنم حاضر و اجازه میخواهم مسائل را آنچه که اطلاع دارم بر طبق معلومات خودم با اطلاع مجلس برسانم.

آشتیانی - آقا مطالب خود را بفرمائید هر چه دلتان میخواهد بگویند.

رئیس - نسبت باین پیشنهاد آقایان مذاکرات را کافی میدانند.

(جمعی اظهار نمودند - مذاکرات کافی است)

رئیس - پیشنهاد مجدد قرائت میشود مجدداً بشرح فوق قرائت شد

رئیس - رأی میگیریم بقبول توجه بودن این پیشنهاد. آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

فلسفه قلیلی قیام نمودند

رئیس - قابل توجه نشد . اصل قضیه مطرح است کسی هم مخالف هست ؟ آقای تدین .

اجازه

تدین - بنده تصور میکنم که در دوره زندگانی خودم امتحان داده باشم و هیچ وقت بنظر غرض آمیز صحبتی نکردم و بهترین شاهد بنده زندگانی بنده در دوره چهارم است که خود آقا هم تشریف داشتند آقای مدرس اظهار کردند که در اطراف هر انتخابی شکایتها و اعتراضاتی است بنده هم تصدیق میکنم چون موضوع انتخاب از جمله موضوعاتی است که داوطلب ممکن است زیاد داشته باشد بنابراین از مجموع داوطلبین انتخاب ووکالت یکمده معدودی منتخب میشوند و آنهایی که محروم مانده اند البته ناراضی هستند .

این يك اصل بجای خودش درست است اما در انتخاب اگر چنانچه تهدید و تطمیع باشد و يك مدار کی هم از برای ثبوت این مسئله اشد آتوقت دیگر نمیشود گفت که از نقطه نظر عدم رضایت است .

راجع بسوء جریان انتخابات يك دوسیه بزرگی در عدلیه تهیه شده است و اشخاص زیادی هم بدلیه جلب شده اند و پس از استنطاق محکوم شده اند بدلیه حبس یا جریمه نقدی در اثر آن ؟ در اثر اینکه تعرفه را خزیده است یا اینکه میفرخته است و بالاخره اینها منتهی بجاهائی میشده است و حتی اینکه در یک هفته قبل باز برای تکمیل استنطاقات و تعقیب متهمین مدعی العموم مراجعه کرده است باین دوسیه ها هنوز راپرت نرسیده است .

اگر واقعا آقایان در اینجا تصور میکنند که راجع به ایشان چیزی نیست این وحشتی ندارد .

مثلا آقای مدرس میفرمایند من يك رأی بیشتر ندارم پس دیگر وحشتی ندارد که بنده هم به بینم دیگران هم به بینند یکرای دارند . یا صد رأی دارند و بالاخره در آنها يك جریانات سوئی که منتسب بزیه یا همرو باشد نشده . اشخاصی مأمور شده اند از طرف يك اشخاص دیگری باینکه بروند در آنها تبلیغات بکنند و پول بدهند و رأی بخرند و رأی تهیه کنند دوسیه مفصلی هم در این باب الان در عدلیه حاضر است آیا بعد از این معلومات که اشخاصی از اینجا یکمده مأمور و یکمده مبلغین فرستاده اند و با آنها معارض داده اند بیول داده اند که شما بروید در آنها تبلیغ کنید برای فلان زید . رأی تهیه کنید آیا میشود گفت که این انتخاب مشروع است ؟

منتهی جوابی که موافقین بین خواهند داد این است که خواهند گفت که اینطور نیست بنده خواهم گفت اینطور هست حکم چیست ؟

مجلس است بعد از مراجعه بدوسیه بنده عرض میکنم که کدام يك نفر از شما آقایان دوسیه لواسات را دیده اید ؟ اگر دیده اید بفرمائید می فرمائید مجلس رسیدگی و حکمیت کند مجلس چطور رأی بدهد ؟

آیا تقاضای مدعیان مراجعه بدارک طرفین هیچ منطق دارد در دنیا . میگویم بنده مدعی هستم اسناد هم هست شما رأی نمی دهید که اسناد را بیآورند آتوقت چطور شما میگوئید حکمیتی که ما میکنیم عادلانه است ؟

مگر من چه تقاضائی کردم؟ من تقاضا کردم که دوسیه را بیآورند من به بینم و دیگران هم ملاحظه کنند آتوقت هر چه حق بود همان را تصدیق کنید . شما با دوسیه ندیده چطور موافقت میکنید و چرا تقاضای مشروع بنده را قبول نمیکنید و میخواهید معا که کنید ؟ من حرفم اینست والا شما هر طور میخواهید رفتار کنید مختارید بنده میگویم در مقابل ادعای خود سند دارم و سند هم در دوسیه لواسات و در عدلیه است . اگر بنده در اقلیت هستم آن موضوع دیگری است ولی اگر حرف من منطقی نیست آنرا رد کنید بنده مدعی هستم و میگویم اسناد و مدار کی دارم که فعلا اینجا نیست در عدلیه است مهلت بدهید بیآورم یا از طرف مجلس و مقام ریاست نوشته شود که دوسیه را بیآورند .

آیا من حق ندارم این تقاضا بکنم چیز غریبی است ؟ اگر چنانچه آقای حاج میرزا عبدالوهاب آن دوسیه را دیده اند من قول ایشان را قبول دارم . آیا شما دوسیه را دیده اید اینها که مربوط باین قسمت نیست بنده که اول عرض کردم پس این مسئله را حل کنید . در لواسات و کن و سولقان يك رأی داشته اید یا صد رأی یا هزار رأی ربطی بموضوع ندارد بنده میگویم باید دید آقایان می گویند خیر به دوسیه ندیده ما رأی میدهیم این يك موضوع عجیبی است بالاخره حکومت هم ممکن است بکنند و رأی بدهند ولی آیا این راهی هست که واقعا مقرون بصواب و مطابق با واقع باشد چیز غریبی است ؟ بنا بر این باز بنده امساک میکنم از اینکه مسائلی که در آن دوسیه است و راپرتی که در آنهاست عرض کنم و نمیخواهم که خودم تنها در این قضیه قضاوت کرده باشم مصلحت این است که آقایان هم اگر واقعا مقصودشان این است که يك حکومت بحق و عدالت شده باشد چه مانع دارد که در روز سه روز پنجروز این مسئله به تأخیر بیفتد دوسیه خواسته شده و در شعبه رسیدگی بشود حالا میخواهد کمیسیون خاص باشد یا از شعب انتخاب کنند یا از جای دیگر بنده اعتراضم در همان شعب پنجم

که آقای حاج میرزا عبدالوهاب هم در آنجا بودند همین بود که دوسیه لواسات کجاست ؟ نهایت در موقع رأی دادن بنده نبودم و آقایان رأی دادند حرف من مقرون به حساب است اگر بنده را با دلیل متقاعد کردید بنده هم قانع میشوم ولی اگر شما میفرمائید مدرک ندیده و آن دوسیه عظیم - البته را نیآورده با علم غیب رأی بدهیم آنها هم يك موضوعی است باز بنده اجتناب میکنم از اینکه از نزاکت خارج شوم برای اینکه در خارج سوء تعبیر نشود حالا اگر هم از کمیسیون تحقیق و حتی هست بنده پیشنهاد می کنم کمیسیون تحقیقی نباشد يك کمیسیونی تشکیل بشود از منتخبین شش شعبه از هر شعبه یک نفر و الا این چه طرزى می شود که بگوئید مدارک ندیده و مهلت هم نداده و مدارک نخواسته رأی بدهند بنده همین اندازه اکتفا میکنم برای اینکه مایل نیستم بیش از این راجع باین موضوع در مجلس صحبت شود دیگر بسته است بنظر آقایان .

رئیس - آقای داور

اجازه

داود - گمان میکنم آقای تدین مختصر اشتباهی کرده باشند اظهاراتی که فرمودند و نظری که نسبت بکمیسیون دادند که ما چون علم غیب داریم رأی میدهیم اینطور نبوده در جریان انتخابات طهران مثل کلیه انتخاباتیکه در این ملک شده است و بعد از این هم خواهد شد بالطبع يك صحبتها و يك گفتگوها و يك اعتراضات و يك شکایاتی هست . (جمعی از نمایندگان صریح است)

منتها شعبه خواست يك دقتی بکنند و دید که اگر بخواهد تبعیض نشده باشد و هیچ تصور غرض مخصوص نرود و دوسیه را از آن نقطه نظر مطالعه نماید به چه ترتیب باید با انتخابات طهران رفتار شود در طهران هزارو دویست هزار و چهارصد کاندید بوده است البته غیر از آن عده که انتخاب شده اند بقیه ناراضی بوده اند و يك قسمت از این شکایاتی که شده در دوسیه لواسات متمرکز شده است دوسیه لواسات را که آقای تدین فرمودند ندیده اند و باید دید باستی اول به بینم آن دوسیه چیست آیا دوسیه انتخابات لواسات است؟ خیر دوسیه ای است که يك عده اشخاص شاکى درست کرده اند و يك عده هم میگویند از روی غرض بوده است نمیدانم چون داخل در کار نبوده ام در دوسیه عدلیه هم دقت نکرده ام چون مربوط بمجلس نبوده است نمیدانم که آن دوسیه ساخته شده است (مثل اینکه يك عده میگویند) یا یکمده حقیقه در عدلیه جلب و استنطاق شده اند و این دوسیه تهیه شده بلی عدلیه مداخلاتی کرده است یعنی صحبت شده و عده رفته اند نظرم کرده اند که انتخابات لواسات در تحت اثر تطمیع و تهدید و از این قبیل اقدامات

غیر قانونی بوده شعبه تصور کرد که اگر بگوید بواسطه اینکه يك اقدامات غیر قانونی در يك انتخاباتی میشود آن انتخابات لغو است پس تمام انتخابات ایران لغو است برای اینکه در هیچ نقطه از نقاط ایران نیست که يك عده برخلاف قانون اقداماتی نکنند و یا تطمیع و تهدیدی واقع نشده باشد همیشه بیست نفری عده را تطمیع میکنند که بآنها رأی بدهند اگر همین اقدام این چند نفر که رفتند تطمیع کردند انتخابات لغو بشود بالطبع کلیه انتخابات باید لغو شود بجهت اینکه هیچ نقطه نیست که يك عده دست باین اقدام نزده باشند ولی باید دید تاجه اندازه آن اقدامات مؤثر در امر انتخابات است در لواسات یکمده زیادی از کاندید های طهران رأی داشته اند اگر بنا باشد که رأی داشتن در لواسات باعث بهم خوردن انتخابات بشود بایستی همه بهم بخورد و لوا اینکه يك یاد و یاسه رأی داشته باشند گمان میکنم که غالب کاندید هائی که ما در اینجا گذرانیم گاهی یکی دورای و شاید پنج و شش رأی داشته اند شعبه باین نظر رأی داد که ما میایم می بینم اشخاصی که در لواسات رأی داشته اند چقدر رأی داشته اند اگر آن آراء را از میزان کل جدا کنیم باز دارای اکثریت میشوند یا نه؟ اگر دارای اکثریت شدند که رأی میدهیم و اگر اکثریت شان بهم میخورد که خریدارین صورت چون يك صحبت هائی راجع بلو اسات شده است ما رأی نسبت بآن اشخاص را عاجالت نگاه داشته و تحقیقات میکنیم . آقای آشتیانی در لواسات يك عده آراء کسب و خورده بود داشتند باین مقدار رأی را که از کلیه آراء آنها کسر کردیم باز دیدیم حائزا اکثریت هستند . بمباره آخری گفتیم که اگر در آراء لواسات خلاف قانونی شده باشد در صورتیکه بآراء ایشان ضرری برساند باید انتخاب ایشان باطل شود پس داشتن يك رأی یا دورای هم ضرر میزند و باید انتخاب سایر آقایانیکه در آنجا رأی داشته اند بهم بخورد و لغو بشود .

تدین - اینطور نیست . داور - بنده نفهمیدم چرا اینطور نیست اگر عده يك یاد و رأی یا دورای بایستی رأی داشته اند میگویند چون کافی نیست اکثریت فلان کاندید را از بین نمیرد عده آراء آقای آشتیانی هم کافی نیست و اکثریت ایشان را از بین نمیرد و اگر داشتن رأی در لواسات سبب بطلان انتخابات میشود پس سایرین هم همین حال را خواهند داشت اما اگر میگویند داشتن رأی در لواسات فقط از برای آقای آشتیانی ضرر دارد این را شعبه نمیتواند تصدیق کند .

آشتیانی - تمام کاندید هائی طهران از بنده بیشتر رأی داشتند . داور - در هر حال بنده نمیخواهم داخل در جزئیات بشوم و شعبه هم در آن قسمتی که با رجوع شده بوده است باین نظر بیطرفی

شماره ۱۷

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

رسیدگی نموده و در قسمت لواسات هم کاندیدها رأی داشته اند و شعبه هم رسیدگی کرده آراء را دیده و مخصوصاً بکسب از اشخاص را که شعبه مأمور رسیدگی آنها بوده است آراء آنها بقدری نبوده است که با انتخاب آنها ضرری وارد بیآورند و همین جهت هم رأی داده است و خودش راهم محتاج ندیده است بشکایا و دوسیه عدلیه رسیدگی نماید و بنده گمان میکنم مجلس باید رأی شعبه را تصدیق نماید .

رئیس - مذاکرات کافی است ؟ تدین - کافی نیست بنده عرض دارم . رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی . تدین - آقا اجازه نمیدهید حرفم را بزنم . رئیس - آخر يك شخص میگوید مذاکرات کافی است باید رأی بگیریم ؟ تدین - خیلی خوب آخر بنده هم میخواهم توضیح بدهم .

سردار معظم سکردستانی - اما توضیح دادند . رئیس - من رأی میگیرم شما اگر نمیخواهید رأی ندهید . رأی میگیرم بکفایت مذاکرات آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند . (عده قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی نیست . آقای دست غیب موافقت ؟ دست غیب - بلی موافقم . رئیس - آقای مدرس هم اینطور ؟ مدرس - بلی بنده هم موافقم .

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب هم موافقت ؟ حاج میرزا عبدالوهاب - بلی . رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - آقای مخبر محترم شعبه نفت اشتباه به بنده دادند و تصور میکنم خودشان اشتباه کرده اند ایشان اظهار می کنند که بر فرض آقای آشتیانی در لواسات و کن و سولقان چند رأی داشته باشند آن را موضوع کنیم مضر با اکثریتشان نیست .

بنده این را نمیخواهم بگویم عرض میکنم جریان انتخابی که جنب جزائی پیدا کرده است جنب جزائی پیدا کرده است اگر معلوم شود يك شخص انتخاب شده است به سه هزار رأی يك رأیش بوسیله تطمیع بوده است این شخص جانی شمرده میشود ولی بنده این نسبت را به آقای آشتیانی نمی دهم .

چه فرق میکند اگر معلوم شود فلان زید در لواسات و کن و سولقان پنج رأی داشته و آن را خریده است این شخص از نقطه نظر انتخابی جانی شمرده میشود و نمی شود بگوئیم که اگر هزار رأی در فلان نقطه داشته و آن هزار رأی مبتنی بر تطمیع باشد آنجنم نظر اشخاص آقای مشیرالدوله بوده اند

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

می ماند بآخر این اشتباه است خود آقای مخبر هم از نقطه نظر حقوقی تصدیق میکنند و با عقیده بنده همراه خواهند بود . بنده میگویم دوسیه انتخابات طهران نسبت به آراء کن و سولقان و لواسان يك جنبه جزائی پیدا کرده است .

شما میفرمائید اگر آراء آنجا را کم کنیم باز دارای اکثریت خواهند بود ؟ چیز غریبی است من نمیخواهم بگویم چند رأی داشته اند بملاوه شما تمام دوسیه را بهم بزنید اگر صورت جز آراء لواسات را پیدا کردید ؟ من نمیدانم این چه ترتیبی است نمی فهمم ! بنده که الان مخالفت میکنم از نقطه نظر جنبه جزائی و جزائی است بنا بر این بنده تقاضا میکنم که آن دوسیه باید خواسته شود رأی نمیدهید مختارید دیگر هم عرضی ندارم رئیس - آقای دست غیب .

رئیس (اجازه) دست غیب - از حیث دیده شدن انتخابات طهران با اینکه دوسیه دارد بنده شخصاً خودم را محتاج نمیدانم که بروم دوسیه را به بینم برای اینکه خود بنده هم در طهران بودم در آن موقع و دوسیه انتخابات طهران در مرأی و مسمع بنده بود و شاید نسبت ببعضی ها هم کاندید طهران بودم اینستکه هیچ احتیاج ندارم که دوسیه را به بینم و انتخابات طهران را کاملا میدانم که به چه ترتیب است

قضیه دوسیه لواسات يك قضیه ای است که بعید نیست در آن يك حرف هائی و يك چیز هائی پیش آمده باشد اما نسبت به کی ؟ نسبت به آقای آشتیانی نیست . ولی نسبت یکی دو نفر دیگر بعید نیست .

در آنجا هم شاید بنده هم بگویم تهدید و تطمیع شده باشد اما تهدید و تطمیع در نفر شخص تهدید و تطمیع کننده را خراب می کنند لیکن اصل انتخابات را خراب نمیکند .

بر فرض اینکه یک نفر هم تهدید و تطمیع کرد البته معلوم است همانطور که نوشته اند آن شخص از انتخابات آندوره و چند دوره دیگر محروم است ولی نسبت باصل انتخابات لغو کننده نیست و این در هیچ جا و هیچ قانونی نیست

اما اگر انتخابات طهران را نسبت بسایر ولایات درست مقایسه کنیم بنده عقیده ام اینستکه انتخابات طهران قطعی نظر از بعضی جزئیاتش که خصوص لواسان نیست یکی دو نفر است از او که قطع نظر بکنیم بنده عرض میکنم انتخاباتش از سایر ولایات بهتر شده برای اینکه دولت کاملا در جریان انتخابات اینجا نظارت داشته و ناظر بوده است يك عده هم در انجمن نظار بوده اند که نمیشود گفت مراعات قانون را نکرده اند و قانون را ملحوظ نداشته اند چون رئیس انجمن نظر اشخاص آقای مشیرالدوله بوده اند

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

و آنطور که باید و شاید مواظبت کرده اند چنانچه اگر کسی به نسخ بعضی اعلانات آروز مراجعه کند و بترتیب نشستن و تشکیل انجمن نظار و تعیین انجمنهای نقاط جزء درست بدقت ملاحظه کند آتوقت می بیند انتخابات طهران با چه نوع خوش صورت گرفته و مخالفت با قانون نشده است اینستکه بنده عرض میکنم راجع با انتخابات طهران و لواسات ممکن است که یک نفر را تهدید و تطمیع بکنند و یک نفر را از روی تهدید یا تطمیع بنویسند اما عده نفر بیست نفر از روی عقیده ممکن است بنویسند و مانعی هم نیست و از روی عقیده میگویم همه هم میدانیم که آقای آشتیانی جنبه روحانیت دارند و اهل پول دادن هم نیستند یعنی جنبه روحانیت ایشان مانع است از اینکه پول بدهند و اصلاح پول خرج کردن نیستند این است که بنده عرض میکنم انتخابات طهران يك انتخاباتی بوده است که اگر با سایر جاها قیاس بشود می توانم عرض بکنم که از یکی دو نفر لواسات اگر صرف نظر بکنیم بهترین انتخابات است و هیچ ربطی بسایر انتخابات ندارد . راجع به خصوص آقای آشتیانی اقرار کردند که راجع بآن دوسیه جنبه و جزائی من با آقای آشتیانی نسبت میدهم و تقریباً آقای آشتیانی را در حین مخالفت تبرئه کردند بملاوه مدرکی هم مینمکنند که آن مدرک دلیل باشد که شخص آقای آشتیانی تهدید یا تطمیع کرده و دوسیه انتخاباتش خراب شده باشد آقای تدین از باب کلی فرمودند انتخابات طهران راجع به لواساتش راجع به يك عده ای که رأی دادند راجع بیکى دو نفر که بقول منطقه لعل وجود خارجی نداشته باشد یا اگر وجود خارجی هم داشته باشد بیکى دو نفر مخدوش است ممکن است که بآن یکی دو نفر تهدید و تطمیع شده باشد ولی راجع بایشان نبوده است و راجع بآن یکی دو نفر هم احتمال می رود که از روی تهدید و تطمیع بوده است البته این کلبه نه سندی است نه مدرکی است نه حسی است که بشود گفت آقای آشتیانی تهدید و تطمیعى برای انتخابات کرده است و این قضیه نسبت بشخص آشتیانی نیست زیرا چنانکه عرض کردم انتخابات طهران در مرأی و مسمع بنده بوده و بنوع خوبی انجام یافته و از عقیده ثابت و جازم که انتخابات آقای آشتیانی خیلی خوب بوده و مردم هم از روی عقیده ثابت با آقای آشتیانی رأی دادند و حتی نظرم میآید راجع به لواسات که بنده اینجا بودم و حاضر در مرکز بودم بعضی اشخاص می آمدند اینجا از علما می پرسیدند که ما چندان اطلاعی نداریم و جاهل هستیم شده برای اینکه دولت کاملا در جریان انتخابات اینجا نظارت داشته و ناظر بوده است يك عده هم در انجمن نظار بوده اند که نمیشود گفت مراعات قانون را نکرده اند و قانون را ملحوظ نداشته اند چون رئیس انجمن نظر اشخاص آقای مشیرالدوله بوده اند

میدانم و بدیگری میگویم که برای انتخاب اسم او را بنویسند آن موضوع تبلیغ است و ربطی به پول دادن یا تهدید و تطمیع ندارد . البته مرسوم بود در طهران (دور سایر ولایات هم مرسوم بود) یک نفر در میدان تویضانه می ایستاد و میگفت بمقدمین فلان و فلان برای وکالت خوب هستند اینک تهدید و تطمیع نیست این موضوع تبلیغ است . مثلا اشخاصی که مسلماً در میان تمام مردم ایران موج اند عبارت از آقای مستوفی - الممالک و آقای مشیرالدوله و شخص رئیس مجلس حالا که نباشد شخص آقای مستوفی - الممالک بیک عنوان ناشناس بروند در فارس شاید شخص آقارا نشانند ولی ممکن است بنمایند کی ایشان رأی بدهند . پس مسئله تبلیغ غیر از تهدید و تطمیع است و بنده هم عرض میکنم که شاید در لواسان نسبت بیکى دو نفر تهدید و تطمیع شده باشد اما نسبت به آقای آشتیانی اینطور نیست و من ایشان را عری بربری میدانم و خود آقای تدین هم در ضمن صحبت شان چنانکه اول هم عرض کردم آقای آشتیانی را تبرئه کردند و مدرک هم نگفتند این است که بنده عقیده دارم که همین امروز رأی گرفته شود برای آقای آشتیانی تصویب شود .

رئیس - جمعی از آقایان تقاضا کرده اند تنفس داده شود . اجازه میدهید تنفس شود . (بعضی از نمایندگان کان - خیر) (بعضی دیگر - رأی بگیرد) رئیس - عده برای رأی گرفتن کافی نیست .

مدرس - عده برای مذاکره کافی است ؟ رئیس - بلی موافقت ؟ مدرس - بلی . رئیس - بفرمائید .

مدرس - من خیال میکردم بعد از بیانات کافی که آقای مخبر فرمودند که العلق والانصاف چون سر رشته از مطالب قانونی دارند از این جهت هر چه میفرمایند ما باید تصدیق کنیم دیگر هیچگونه صحبت هم باقی نماند لیکن متأسفانه آقای تدین يك اظهاراتی فرمودند که میتوانم فرض کنم فان العصب اولها کلام جنک بیرونی را میخوانند ببینند از ند توی مجلس .

تدین - اشتباه میکنید . مدرس - اشتباه نمیکم . تدین - حرف تانرا پس بگیرد . مدرس - پس نمیگیرم . شما میخواهید جنک بیرون را توی مجلس ببیند از ند و من حاضر نیستم . . . .

تدین - چه چنگی . مدرس - حالا عرض میکنم . تنها مسئله انتخابات تهران نیست . انتخابات تهران يك دوسیه دارد . . . .

تدین - به خودتان هم میرسد .

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

میدانم و بدیگری میگویم که برای انتخاب اسم او را بنویسند آن موضوع تبلیغ است و ربطی به پول دادن یا تهدید و تطمیع ندارد . البته مرسوم بود در طهران (دور سایر ولایات هم مرسوم بود) یک نفر در میدان تویضانه می ایستاد و میگفت بمقدمین فلان و فلان برای وکالت خوب هستند اینک تهدید و تطمیع نیست این موضوع تبلیغ است . مثلا اشخاصی که مسلماً در میان تمام مردم ایران موج اند عبارت از آقای مستوفی - الممالک و آقای مشیرالدوله و شخص رئیس مجلس حالا که نباشد شخص آقای مستوفی - الممالک بیک عنوان ناشناس بروند در فارس شاید شخص آقارا نشانند ولی ممکن است بنمایند کی ایشان رأی بدهند . پس مسئله تبلیغ غیر از تهدید و تطمیع است و بنده هم عرض میکنم که شاید در لواسان نسبت بیکى دو نفر تهدید و تطمیع شده باشد اما نسبت به آقای آشتیانی اینطور نیست و من ایشان را عری بربری میدانم و خود آقای تدین هم در ضمن صحبت شان چنانکه اول هم عرض کردم آقای آشتیانی را تبرئه کردند و مدرک هم نگفتند این است که بنده عقیده دارم که همین امروز رأی گرفته شود برای آقای آشتیانی تصویب شود .

رئیس - جمعی از آقایان تقاضا کرده اند تنفس داده شود . اجازه میدهید تنفس شود . (بعضی از نمایندگان کان - خیر) (بعضی دیگر - رأی بگیرد) رئیس - عده برای رأی گرفتن کافی نیست .

مدرس - عده برای مذاکره کافی است ؟ رئیس - بلی موافقت ؟ مدرس - بلی . رئیس - بفرمائید .

مدرس - من خیال میکردم بعد از بیانات کافی که آقای مخبر فرمودند که العلق والانصاف چون سر رشته از مطالب قانونی دارند از این جهت هر چه میفرمایند ما باید تصدیق کنیم دیگر هیچگونه صحبت هم باقی نماند لیکن متأسفانه آقای تدین يك اظهاراتی فرمودند که میتوانم فرض کنم فان العصب اولها کلام جنک بیرونی را میخوانند ببینند از ند توی مجلس .

تدین - اشتباه میکنید . مدرس - اشتباه نمیکم . تدین - حرف تانرا پس بگیرد . مدرس - پس نمیگیرم . شما میخواهید جنک بیرون را توی مجلس ببیند از ند و من حاضر نیستم . . . .

تدین - چه چنگی . مدرس - حالا عرض میکنم . تنها مسئله انتخابات تهران نیست . انتخابات تهران يك دوسیه دارد . . . .

تدین - به خودتان هم میرسد .

تدین - به خودتان هم میرسد .

مدرسین - برسد بنده و آقای آشتیانی
و صد امثال بنده و آشتیانی فدای این جنک
های بیرونی میشویم بنده همانم که در مقابل
شما مخالفت با قرارداد کردم . . .

قلدین - شما هم همان هستید که به
حضرت عبدالعظیم تشریف بردید . حرف
خصوصی را نزن . . .

مدرسین - حرف خصوصی را شما
میزنید . . .

قلدین - مطالب خصوصی را چه حق داری
در مجلس مذاکره میکنی . من حاضر نیستم
اینها را بشنوم . . .

(آقای تدین از صندلی خود برای
خروج حرکت فرمودند)

مدرسین - بفرمائید . . .

قلدین - آقایان بنائید بیرون .

مدرسین - بنده همین جا میمانم .

قلدین - فرا کسیون تجدید را میگوییم .
مردا که هر مزخرفی بکند دلش می خواهد
میگوید . . .

(آقای تدین و جمعی از نمایندگان از
مجلس خارج شدند)

مدرسین - انتخاباتی که در تهران شده
امش یک دوسه هم دارد دوسه آنرا هم شما میگویند
به شعبه نیامده است از دوسه که به مجلس نیامده
بطور میتوانید . . .

رئیس - اگر همانوقت که گفته شده
بود تنفس داده شود قبول فرموده بودید اینطور
نمیشد .

مدرسین - (خطاب به آقای رئیس)
اجازه من محفوظ بماند تا بقید عرایض خود
رابکنم .

(در این موقع مجلس تعطیل و دیگر
تشکیل نگردید)

رئیس موقتی مجلس شورای ملی
موقن الملک

جلسه (۶)

صورت مشروح مجلس

یوم چهارشنبه ۲۹ حوت

۱۳۰۲ مطابق سیزدهم

شعبان ۱۳۴۳

مجلس یکساعت بغروب بریاست آقای
مؤمن الملک تشکیل گردید .

صورت مجلس یوم دو شنبه بیست و
هفتم حوت را آقای سر کشیک زاده قرائت
نمودند .

رئیس - نسبت بصورت جلسه گویا
ایرادی نباشد ؟

(بعضی گفتند خیر)

رئیس - راپرت نمایندگی آقای
آشتیانی که در دوروز قبل مطرح بود و بواسطه
کافی نبودن عده جلسه تعطیل شد . حالا
مطرح می شود گویا بعد از آن مذاکرات دیگر
مخالفی نباشد ؟

(جمعی گفتند خیر باید رأی گرفته
شود)

رئیس - رأی میگیریم بومسکالت